

12. 3. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nabývání státního občanství - filiace, adopce, určení otcovství, nalezení, opce

Jedním ze základních znaků každého státu je, že má vlastní občany, kteří jako fyzické osoby mají ke státu určitý právní vztah, jež je základem pro vznik práv a povinností pro obě strany tohoto vztahu. Tento vztah se nazývá státní občanství.

Jedním ze základních znaků každého státu je, že má vlastní občany, kteří jako fyzické osoby mají ke státu určitý právní vztah, jež je základem pro vznik práv a povinností pro obě strany tohoto vztahu. Tento vztah se nazývá státní občanství.

Základem právní úpravy státního občanství České republiky je Ústava ČR, která ve svém článku 12 jednak stanoví, že nabývání a pozbývání státního občanství České republiky stanoví zákon a dále garantuje, že nikdo nemůže být proti své vůli zbaven státního občanství. Zákonem, na který Ústava ČR odkazuje, je zákon č. [40/1993](#) Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky.

Obecně existuje mnoho způsobů nabývání státního občanství. České právo rozeznává šest základních způsobů nabývání státního občanství a to narozením, osvojením, určením otcovství, nalezením na území České republiky, prohlášením a udělením.

Narozením nebo-li filiací lze nabýt státního občanství České republiky dvojím způsobem: dítě nabývá narozením státní občanství České republiky, je-li splněna podmínka, že alespoň jeden rodič je státním občanem České republiky, dítě nabude státního občanství také v případě, že rodiče jsou osobami bez státního občanství tedy bezdomovci, ale alespoň jeden z nich má trvalý pobyt na území České republiky a dítě se na jejím území narodí. Tento druhý případ je projevem principu apatristu, který se projevuje v právní úpravě státního občanství a jeho cílem je zabránit tomu, aby někdo zůstal bez státního občanství.

Dnem právní moci rozsudku o osvojení nabývá státního občanství České republiky dítě, pokud alespoň jeden z osvojitelů je státním občanem České republiky. Tento druh nabývání občanství je zcela v souladu se zásadou jednotného státního občanství rodičů a dětí. Totéž lze říci o nabývání občanství určením otcovství, kdy dítě, které se narodilo mimo manželství a jeho matka je buď cizí státní občankou nebo bezdomovkyní a otec státním občanem České republiky, nabývá státní občanství České republiky dnem souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství nebo dnem právní moci rozsudku o určení otcovství.

Již výše zmíněná zásada apatristu se odráží i v dalším způsobu, kterým lze nabýt občanství České republiky, kterým je nalezení. V případě, že se na území České republiky nalezne fyzická osoba mladší 15 let, je považována za státního občana České republiky, pokud se neprokáže, že nabyla narozením státní občanství jiného státu.

Prohlášení neboli opce je druh nabytí občanství, který existuje respektive existoval ve dvou formách. První forma je spjata s občanstvím bývalé ČSRF a není omezena lhůtou. Fyzická osoba, která byla k 31. prosinci 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky, ale neměla ani státní občanství České republiky ani státní občanství Slovenské republiky, si může zvolit státní občanství

České republiky prohlášením. Toto prohlášení může fyzická osoba samostatně učinit nejdříve dnem, kdy dosáhne věku 15 let. Druhá forma byla spjata s občanstvím Slovenské republiky a byla vázána na lhůtu, která již uplynula a proto již není možno tuto formu uplatnit.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)